

الگوی همت آباد را تکرار کنید!

اجرای طرح بازآفرینی شهری با مشارکت مردم در محله همت آباد
به الگوی موفق کشوری در کاهش بافت‌های فرسوده بدل شده است

در یک پروژه عمرانی ممکن است شهرداری زمین را تملک کند؛ خیابان بسازد یا ساختمانی احداث کند؛ اما در بازآفرینی شهری، مردم و زندگی آن‌ها موضوع اصلی است. وقتی قرار است خانه‌ای تخریب شود و چند پلاک با یکدیگر تجمیع شوند، دیگر فقط با یک ساختمان روبه‌رو نیستیم؛ بازندگی، خاطره‌ها، سرمایه و آینده یک خانواده مواجه ایم

مصطفی خضری، مدیر دفتر بازآفرینی همت آباد

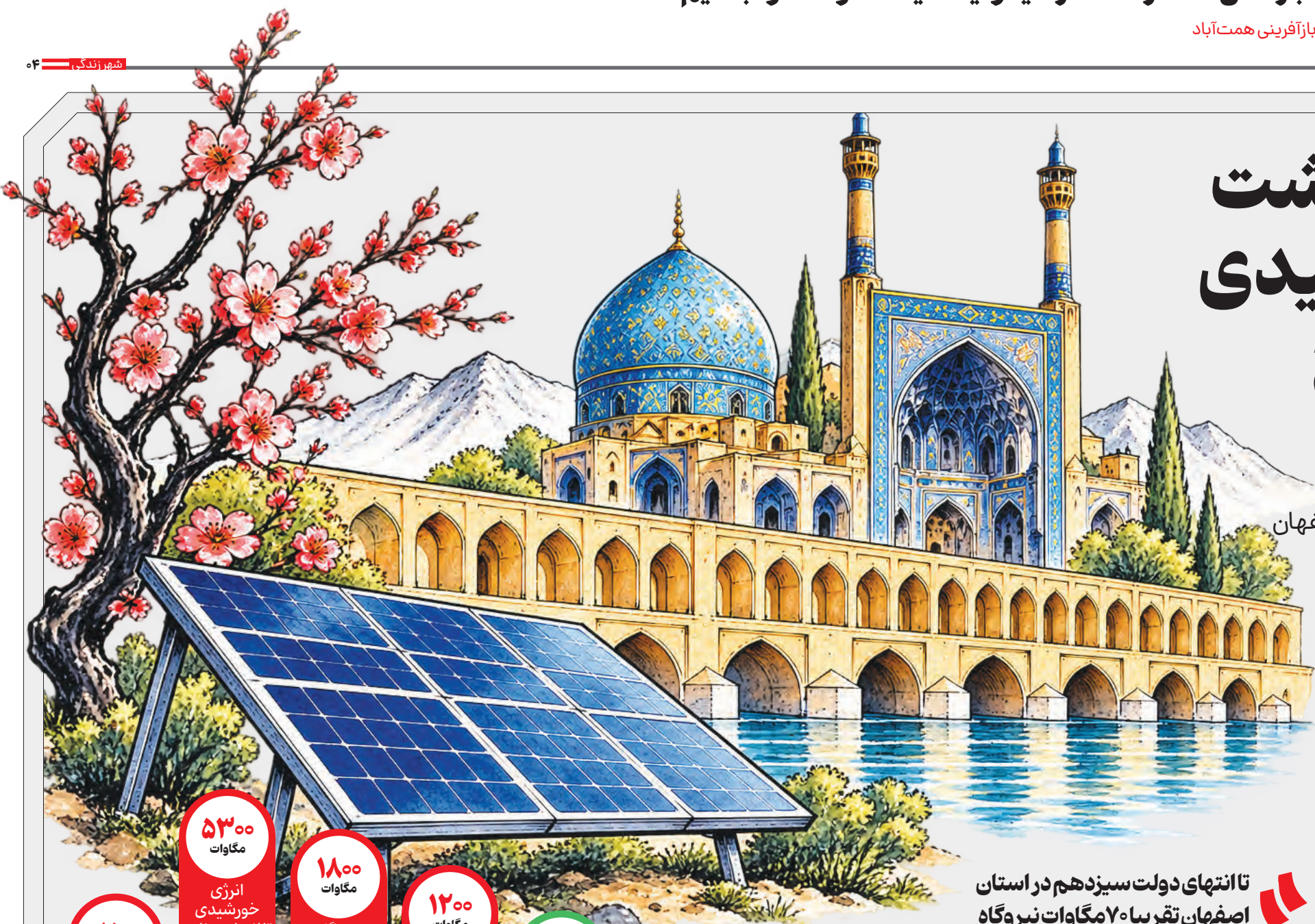
شهر زندگی ۰۴

اصفهان؛ بهشت انرژی خورشیدی در مسیر رفع ناترازی برق

دبیر میز انرژی‌های نوین استانداری اصفهان در گفت‌وگو با «اصفهان‌زیبا» از برنامه ورود پنج هزار و ۳۰۰ مگاوات انرژی خورشیدی به مدار تا پایان برنامه هفتم می‌گوید **جامعه ۰۵**

تا انتهای دولت سیزدهم در استان اصفهان تقریباً ۷۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی داشتیم؛ اما از آن زمان تا الان به ۶۷۰ مگاوات نیروگاه رسیده‌ایم؛ یعنی در کمتر از دو سال ۶۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی به ظرفیت استان اضافه شده است. برنامه این است که پنج هزار و ۳۰۰ مگاوات انرژی خورشیدی تا انتهای برنامه هفتم وارد مدار شود

ابراهیم کریمی، دبیر میز انرژی‌های نوین استانداری اصفهان

۵۳۰۰ مگاوات

انرژی خورشیدی تا انتهای برنامه هفتم وارد مدار می‌شود

۱۸۰۰ مگاوات

نیروگاه خورشیدی تا دوره پیک سال آینده بهره‌برداری خواهد شد

۱۲۰۰ مگاوات

نیروگاه خورشیدی در دست احداث است

۶۰۰ مگاوات

نیروگاه خورشیدی در کمتر از دو سال به ظرفیت استان اضافه شده است

۷۰ مگاوات

تا انتهای دولت سیزدهم در استان اصفهان نیروگاه خورشیدی داشتیم

۱۵۰ هزار باب منزل مسکونی

در اصفهان براساس برآورد شهرداری مستعد نصب پنل‌های خورشیدی است

آبیاری هوشمند مرهمی بر زخم خشک سالی اصفهان

نزدیک به دوهزار و ۲۰۰ هکتار آبیاری هوشمند در استان اصفهان انجام شده است

نزدیک به دوهزار و ۲۰۰ هکتار آبیاری هوشمند در استان اصفهان انجام شده است؛ اقدامی که اگر توسعه یابد، به گفته کارشناسان، ضمن کاهش ۱۰ تا ۲۰ درصدی مصرف آب، بهره‌وری تولید کشاورزی استان را در برابر خشک سالی‌های پیاپی تضمین می‌کند. اصفهان با نوسان‌های شدید دمایی و کاهش بارندگی روبه‌روست. سامانه‌های هوشمند با پیش‌بینی وضعیت هواشناسی و پایش لحظه‌ای شرایط محیطی، به کشاورز هشدار می‌دهند تا پیش از وقوع موج‌های گرمایی یا تندی‌های محیطی، تصمیم‌های مدیریتی لازم را بگیرد. استان اصفهان در حال حاضر نسبت به بسیاری از استان‌های کشور در حوزه کشاورزی هوشمند پیشرو است...

مینا ایزدی

اقتصاد ۰۲

موقوفات سرمایه‌های خاموش اقتصاد مردمی

چطور موقوفات می‌توانند بخشی از نیازهای امروز جامعه را تأمین کنند و چگونه می‌توان ظرفیت‌های اقتصادی آن‌ها را فعال کرد؟

فرهنگ عمومی ۰۶

مکاشفه‌ای برای نقد فیلم اصفهان

کتاب «مکاشفه‌ای در قاب‌ها» اثر حانیه عباسی می‌تواند به تقویت جریان نقد مکتوب سینما در اصفهان و کشور کمک کند

در دفتر تخصصی سینمای شهرداری اصفهان از ۱۳۹۶، سه سال دوره «آشنایی با مبانی نقد در سینما و هنرهای تصویری» برگزار و با استادانی شاخص در این زمینه کار کردیم. بعد از آن دوره‌ها به نظر امروز اصفهان پس از تهران و حتی فعال‌تر از مشهد و شیراز، دومین شهر کشور در حوزه نقد است

مصطفی حیدری، منتقد و کارشناس سینما

هنرهای تصویری ۰۸

خرج بی دخل، موتور تورم است

معاون پژوهشکده پولی و بانکی با اشاره به دشواری سیاست‌گذار پولی در شرایط جنگی گفت: بانک مرکزی باید هم‌زمان از اختلال در تولید جلوگیری و تأمین مالی کند و مانع از آن شود که هزینه‌های جنگ، کسری بودجه و ناترازی بانک‌ها از مسیر خلق پول به تورم بیشتر تبدیل شود. مهدی هادیان در گفت‌وگو با ایسنا، با تأکید بر اینکه در شرایط جنگی نمی‌توان هر افزایش نقدینگی را به معنای بی‌انضباطی پولی دانست، گفت: وقتی مسیر تأمین کالا مختل می‌شود، هزینه حمل و نقل و واردات بالا می‌رود و بینگاه برای ادامه همان میزان تولید به پول بیشتری برای چرخاندن کار خود نیاز پیدا می‌کند. او افزود: حتی شبکه پرداخت نیز ممکن است در چنین شرایطی به نقدینگی بیشتری نیاز داشته باشد و اگر بانک مرکزی صرفاً با هدف کاهش نقدینگی، سیاستی کاملاً انقباضی در پیش بگیرد، ممکن است یک مشکل در تأمین کالا و تولید، به کمبود نقدینگی و بعد به کاهش تولید تبدیل شود. به گفته هادیان، این به معنای باز گذاشتن دست سیاست‌گذار برای تزریق نامحدود پول نیست.

این کارشناس اقتصادی تأکید کرد که حمایت پولی در شرایط جنگ باید «موقت، هدفمند، مشروط و قابل برگشت» باشد.

او توضیح داد: اگر یک نگاه سالم برای عبور از یک شوک موقت، ادامه فعالیت یا تأمین سرمایه در گردش به نقدینگی نیاز داشته باشد و امکان بازپرداخت این منابع وجود داشته باشد، حمایت از آن قابل دفاع است؛ اما اگر بانک مرکزی به محلی برای تأمین دائمی کسری بودجه، زیان شرکت‌های دولتی، زیان بانک‌های ناتراز یا برنامه‌های حمایتی بدون منبع مشخص تبدیل شود، دیگر با مدیریت بحران روبه‌رو نیستیم.

آبیاری هوشمند مرهمی بر زخم خشک‌سالی اصفهان

نزدیک به دوهزار و ۲۰۰ هکتار آبیاری هوشمند در استان اصفهان انجام شده است

مینا ایزدی

دبیر گروه اقتصاد

نزدیک به دوهزار و ۲۰۰ هکتار آبیاری هوشمند در استان اصفهان انجام شده است؛ اقدامی که اگر توسعه‌یابد، به گفته کارشناسان، ضمن کاهش ۱۰ تا ۲۰ درصدی مصرف آب، بهره‌وری تولید کشاورزی استان را در برابر خشک‌سالی‌های پیاپی تضمین می‌کند. اصفهان با نوسان‌های شدید دمايي و کاهش بارندگي روبه‌روست. سامانه‌های هوشمند با پیش‌بینی وضعیت هواشناسی و پایش لحظه‌ای شرایط محیطی، به کشاورز هشدار می‌دهند تا پیش از وقوع موج‌های گرمایی یا تنش‌های محیطی، تصمیم‌های مدیریتی لازم را بگیرد. ■

استان اصفهان در حال حاضر نسبت به بسیاری از استان‌های کشور در حوزه کشاورزی هوشمند پیشرو است. توسعه پایلوت این سامانه‌ها در گلخانه‌ها که سرعت رشد محصول و حساسیت آبیاری و تغذیه در آن‌ها بسیار بالاست، می‌تواند برای کل کشور الگو ایجاد کند تا در صورت تأمین اعتبارات و زیرساخت‌های ارتباطی پرسرعت، هوش مصنوعی مدیریت کامل تغذیه و آبیاری گلخانه‌ها را برعهده بگیرد.

■ ورود فناوری به کشاورزی اصفهان

کارشناس هماهنگی هوش مصنوعی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان به «اصفهان زیبا» گفت: پروژه آبیاری هوشمند در استان اصفهان با پوشش تقریبی دوهزار و ۲۰۰ هکتار از آغاز تا کنون اجرا شده است. سال گذشته و امسال در اصفهان، اجرای آبیاری هوشمند به صورت پایلوت و گسترش دهی دنبال می‌شود؛ در برخی مکان‌ها به صورت محدود اجرا انجام شده است تا تحقیقات کامل شود. زهرا اسکندری بیان کرد: در روش سنتی کشاورز بر اساس نیاز گیاه و نوع محصول، با فواصل زمانی مشخص به آبیاری می‌پرداخت؛ اما آبیاری هوشمند با ترکیب داده‌های هواشناسی، داده‌های خاک از طریق سنسور، میزان آب موجود در خاک و نیاز آبی گیاه، به همراه فرمول‌های ویژه هر

محصول، تصمیم‌گیری و نتیجه‌رایی به کشاورز اعلام می‌کند. این سیستم هشدار می‌دهد که چه زمانی و چه مقدار آبیاری انجام شود؛ تأخیر یا جلو افتادن آبیاری به مدت یکی دو روز می‌تواند منجر به مصرف آب کمتر و افزایش بهره‌وری شود. کارشناس هماهنگی هوش مصنوعی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان خاطرنشان کرد: در روش سنتی، کشاورز بر اساس تجربه شخصی، مثلاً هر هفت یا ۱۰ روز یک بار، اقدام به آبیاری می‌کرد؛ اما در سیستم هوشمند، داده‌های هواشناسی، اطلاعات سنسورهای رطوبت خاک در اعماق مختلف و نوع محصول (هر گیاه فرمول نیاز آبی ویژه خود را دارد) به یک سامانه داده می‌شود. این سامانه داده‌ها را تحلیل و تلفیق کرده و در قالب هشدار به کشاورز اعلام می‌کند که چه زمانی آبیاری را انجام دهد. او افزود: همین جابه‌جایی یک تا دو روزه منجر به صرفه‌جویی در مصرف آب و افزایش بهره‌وری آب می‌شود. میزان صرفه‌جویی بسته به نوع محصول متفاوت است و به طور میانگین به حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد می‌رسد. به طور معمول در گلخانه‌ها داده‌ها به صورت

لحظه‌ای ثبت می‌شود و این داده‌ها در تصمیم‌گیری دخالت دارند.

■ چالش‌های اجرای طرح

کارشناس هماهنگی هوش مصنوعی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان گفت: سامانه آبیاری هوشمند در گلخانه‌ها به صورت پایلوت ارائه شده است. هدف نهایی، پیاده‌سازی هوش مصنوعی کامل در آبیاری و تغذیه گلخانه‌ها و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده‌های خاک و محصول است. این طرح در فضای بازار اجرا شده، اما در گلخانه‌ها به دلیل محدودیت اعتبارات هنوز به طور کامل پیاده نشده است. اسکندری خاطرنشان کرد: یکی از چالش‌های اصلی، تأمین اعتبار برای زیرساخت‌ها و اجرایی کردن هوش مصنوعی است؛ همچنین نیاز به توسعه زیرساخت‌های داده‌ای و ثبت هم‌زمان داده‌ها در گلخانه‌ها وجود دارد تا سیستم بتواند به‌روز عمل کند. او اذعان کرد: همکاری با دانشگاه اصفهان، مرکز رشد، شهرک‌های علمی تحقیقاتی و شرکت‌های فناوریانه برای

توسعه و اجرایی‌شدن هوش مصنوعی در کشاورزی در حال انجام است. تفاهم‌نامه‌ها و حضور تیم‌های متعدد برای گسترش فناوری وجود دارد تا به نهاد‌های اجرایی و کشاورزان خدمات ارائه کنند.

■ اصفهان؛ پیشرو در زمینه اجرای طرح

کارشناس هماهنگی هوش مصنوعی سازمان جهاد کشاورزی اصفهان عنوان کرد: استان‌های دیگر مانند فارس نیز وارد پروژه شدند و اصفهان به عنوان پیشرو در این زمینه مطرح است. اسکندری گفت: کشورهای دیگر در حوزه کشاورزی (مانند مالزی، هند، کانادا و استرالیا) پیشرفت‌های زیادی در این بخش داشته‌اند و بررسی کاربردها و تجربه‌های آن‌ها مدنظر است. او افزود: بحث امنیت غذایی و امنیت داده‌ها مطرح است و به دنبال گسترش و بهبود پروژه‌ها از طریق افزایش همکاری و منابع مالی و فناوری هستیم. طرح‌های آینده شامل گسترش کاربرد هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف کشاورزی و افزایش حضور فناوری در دستور اجراست.

پیش‌بینی ساخت ۷۵ هزار واحد مسکن استیجاری

وزیر راه و شهرسازی از آغاز ساخت ۹۴ هزار واحد مسکن کارگري و پیش‌بینی ساخت ۷۵ هزار واحد مسکن استیجاری خبر داد و گفت که در گام نخست شش هزار واحد مسکن استیجاری به زوج‌های جوان اختصاص می‌یابد. فرزانه صادق با اشاره به برنامه‌های دولت در حوزه مسکن کارگري اظهار کرد: در کنار مسکن حمایتی و مسکن محرومان، ساخت ۹۴ هزار واحد مسکن کارگري را نیز با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و کارخانه‌ها آغاز کرده‌ایم. وزیر راه و شهرسازی افزود: در این طرح، اراضی یا از سوی وزارت راه و شهرسازی تأمین می‌شود یا کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی زمین مورد نیاز را در اختیار دارند و تسهیلات ویژه‌ای نیز از سوی آن‌ها برای کارگران‌شان در نظر گرفته می‌شود.

صادق ادامه داد: علاوه بر این، زمین مورد نیاز برای حدود ۲۰۰ هزار واحد دیگر نیز شناسایی شده و مسکن کارگران را در کنار سایر برنامه‌ها پیش خواهیم برد. او همچنین از اجرای طرح ۵۰ هزار واحدی مسکن محرومان توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خبر داد و گفت: اراضی ۴۰ هزار واحد از این تعداد توسط سازمان ملی زمین و مسکن تأمین شده و عملیات اجرایی ۱۸ هزار واحد نیز آغاز شده است. وزیر راه و شهرسازی افزود: این ۵۰ هزار واحد مسکن محرومان با همان تسهیلات کم‌بهره بنیاد مسکن پیش می‌رود و هزینه‌های آماده‌سازی از متقاضیان دریافت نخواهد شد. تسهیلاتی که برای ۳۵۰ هزار واحد مسکن محرومان در نظر گرفته شده نیز در این بخش قابل استفاده است. صادق با اشاره به برنامه دولت برای توسعه مسکن استیجاری گفت: اقدام دیگری که در حوزه عرضه و تقاضا آغاز کرده‌ایم، طرح مسکن استیجاری است که با وجود قوانین و مقررات مربوط به آن، طی بیش از ۲۰ سال گذشته دولت‌ها کمتر به سمت اجرای آن رفته‌اند. او تأکید کرد: برای خانه‌دار کردن مردم، به ویژه دهک‌های پایین و زوج‌های جوان، تنها راه، مالکیت نیست. مسکن استیجاری با دوره اجاره چهار تا پنج ساله و اجاره‌هایی کمتر از نرخ بازار می‌تواند به حل مشکل سکونت مردم، به خصوص دهک‌های یک تا پنج، کمک کند.

مدیریت شهری

esfahan ziba online

صحنه‌ان زیبا

شماره ۵۴۹

۱۱ / ۰۶ / ۱۴۰۵

چهارشنبه

ویراستار / عذرا دیانی

محمد صیفری نژاد
مدیر منطقه ۱۰ شهرداری اصفهان

روکش ۸۰هزار مترمربع از معابر فرعی منطقه ۱۰ اصفهان با تمرکز بر محله های کم برخوردار

مدیر منطقه ۱۰ شهرداری اصفهان گفت:از ابتدای سال جاری تاکنون ۸۰هزار مترمربع از معابر فرعی این منطقه با مصرف هشت هزار تن آسفالت و اعتباری بالغ بر ۲۰۰میلیارد ریال روکش شده است و در اجرای این طرح، محله های کم برخوردار و معابر نیازمند بهسازی در اولویت قرار داشته اند. محمد صیفری نژاد اظهار کرد: از ابتدای سال جاری تاکنون حدود ۸۰هزار مترمربع از معابر فرعی منطقه ۱۰ روکش آسفالت شده و برای اجرای این حجم از عملیات حدود هشت هزار تن آسفالت مورداستفاده قرارگرفته که مجموع اعتبار هزینه شده برای این اقدام ها نیز بالغ بر ۲۰۰میلیارد ریال بوده است. مدیر منطقه ۱۰ شهرداری اصفهان ادامه داد: نکته مهم در این عملیات صرفا میزان آسفالت اچراشده نیست؛ بلکه محل هزینه کرد این اعتبار و اولویت بندی معابر نیز برای ما اهمیت ویژه ای دارد و تلاش کرده ایم تقاطعی که مدت بیشتری با مشکلات ناشی از فرسودگی آسفالت مواجه بوده اند و به ویژه معابر واقع در محله های کم برخوردار در برنامه اجرایی قرار گیرند. صیفری نژاد با اشاره به تفاوت نیازهای محله های مختلف منطقه تصریح کرد: منطقه ۱۰ مجموعه ای متنوع از محله ها را در خود جای داده و طبیعی است که شرایط و نیازهای عمرانی همه نقاط یکسان نباشد؛ بنابراین تسخه واحدی برای تمام معابر نمی توان در نظر گرفت و اولویت ما این است که منابع را به سمت تقاطعی هدایت کنیم که فاصله بیشتری با شرایط مطلوب دارند و اجرای عملیات در آن ها اثر ملموس تری برای ساکنان ایجاد می کند. او خاطرنشان کرد: معابر فرعی شاید در مقایسه با شریان های اصلی شهر کمتر دیده شوند؛ اما برای ساکنان محله ها از اهمیت بسیار بالایی برخوردارند و شهروندی که هر روز از یک گذر محلی عبور می کند، کیفیت آسفالت همان معبر را بخشی از کیفیت زندگی خود می داند؛ ازاین رو، در برنامه ریزی عمرانی منطقه تلاش شده است توجه به معابر محلی و فرعی در کنار پروژه های بزرگ تر شهری استمرار داشته باشد. مدیر منطقه ۱۰ شهرداری اصفهان با بیان اینکه عملیات روکش آسفالت علاوه بر بهبود وضعیت ظاهری معابر، آثار مستقیم تری بر تردد شهروندان دارد، گفت: کاهش ناهمواری های سطح معابر، افزایش ایمنی عبورومرور، کاهش استهلاک خودروها و ایجاد شرایط مناسب تر برای تردد، ازجمله نتایج اجرای این طرح هاست. درواقع ممکن است یک پروژه آسفالت درمقیاس شهری پروژه ای بزرگ به نظر نرسد؛ اما برای ساکنان یک محله می تواند یک تغییر محسوس و روزمره ایجاد کند. صیفری نژاد تأکید کرد: ۲۰۰میلیارد ریال اعتبار صرف شده در این بخش درواقع سرمایه گذاری برای حفظ و ارتقای زیرساخت های موجود شهر است و نگهداشت صحیح معابر موجب می شود از تشدید فرسودگی و تحمیل هزینه های بیشتر در آینده جلوگیری شود و شهروندان نیز از معابری ایمن تر و باکیفیت تر استفاده کنند.مدیر منطقه ۱۰ شهرداری اصفهان افزود: بررسی وضعیت معابر سطح منطقه، دریافت درخواست ها و مطالبه های شهروندان و ارزیابی های کارشناسی همچنان ادامه دارد و بر اساس اولویت های تعیین شده عملیات لگه گیری، ترمیم و روکش آسفالت در نقاط مورد نیاز دنبال خواهد شد. او در پایان گفت: هدف ما این است که نتیجه اقدام های عمرانی برای شهروندان قابل لمس باشد؛ به گونه ای که شهردر در محله خود آثار اجرای طرح های نگهداشت و توسعه شهری را در کیفیت معبر، سهولت تردد و شرایط عمومی محیط پیرامونش مشاهده کند و توجه ویژه به محله های کم برخوردار در نیز در همین چهارچوب دنبال می شود تا خدمات شهری متناسب با نیازها و اولویت های هر محله توزیع شود.

هوشنگ نظری پور
مدیر منطقه ۱۵ شهرداری اصفهان

پیگیری یک مطالبه شهروندی؛ تکمیل روشنایی مسیر میدان اندوان

مدیر منطقه ۱۵ شهرداری اصفهان از تکمیل روشنایی مسیر میدان اندوان تا میدان عروج طرح (راه خبر داد و گفت: این اقدام در پی شرح درخواست شهروندان در جلسه نهضت پاسخ گوایی و با پیگیری شهرداری منطقه و همکاری اداره برق انجام شد. هوشنگ نظری پور اظهار کرد: پس از طرح این مطالبه، موضوع از سوی شهرداری منطقه ۱۵ پیگیری و با همکاری اداره برق، عملیات تکمیل روشنایی این مسیر انجام شد و اکنون این محور از روشنایی مناسب تری برخوردار است. مدیر شهرداری منطقه ۱۵ اصفهان با تأکید بر اهمیت ارتقای ایمنی و کیفیت تردد شهروندان در معابر، تصریح کرد: تأمین روشنایی مناسب معابر علاوه بر افزایش ایمنی تردد در ساعات شب، در ارتقای کیفیت محیط شهری و افزایش رضایتمندی شهروندان نیز نقش مؤثری دارد. نظری پور خاطرنشان کرد: رویکرد مدیریت شهری منطقه ۱۵، شنیدن مطالبه ها، پیگیری موضوع ها و ارائه پاسخ عملی و ملموس به شهروندان است و موارد مطرح شده در جلسه های نهضت پاسخ گوایی تا حصول نتیجه، در حد امکان و با همکاری دستگاه های مرتبط دنبال خواهد شد.

تبدیل شود.

سعید ساکت
معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری اصفهان

زنجیره بی وقفه نظارت و اجرا پشت ابرپروژه ترافیکی اصفهان

معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری اصفهان گفت: پشت بهره برداری از ابرپروژه ترافیکی شهید آیت الله رئیسی زنجیره ای مستمر از نظارت، طرحی و اجرا شکل گرفته است؛ از نصب صدا ها تا بلوی راهنمای مسیر و المان ترافیکی تا اجرای خطکشی و تجهیزات هوشمند که برای ارتقای ایمنی و نظارت بر الگوی تردد شهروندان است. سعید ساکت با اشاره به اقدام های انجام شده برای تجهیز ترافیکی پروژه بزرگ مجموعه پل ها و زیرگذر بزرگراه شهید آیت الله رئیسی اظهار کرد: بهره برداری ایمن و ابربخش از پروژه های بزرگ عمرانی، تنها به اجرای سازه های اصلی محدود نمی شود؛ بلکه بخش مهمی از کارایی واقعی این پروژه ها به طراحی، استقرار و تکمیل تجهیزات ترافیکی، علائم، خطکشی ها و سامانه های هدایت مسیر وابسته است. او افزود: در پروژه بزرگ مجموعه پل ها و زیرگذر بزرگراه شهید آیت الله رئیسی، هفت سازه راهنمای مسیر، ۲۶ تابلوی راهنمای مسیر بالاسری و ۱۷ تابلوی راهنمای مسیر جانبی نصب شده است که مجموع هزینه اجرای این بخش از پروژه به بیش از ۲۰۰میلیارد ریال می رسد. معاون حمل و نقل و ترافیک شهردار اصفهان با اشاره به سایر اقدام های اجرایی این پروژه تصریح کرد: در این مجموعه، ۲۴ هزار متر خطکشی طولی، یک هزار و ۲۰۰ مترمربع خطکشی عابرپیاده و نقوش ترافیکی و یک هزار و ۴۰۰ تابلو و المان ترافیکی اجرا و نصب شده است؛ اقدام هایی که کنار هم، خوانایی مسیر، ایمنی تردد و نظم حرکتی در یکی از مهم ترین گره های ارتباطی شهر را ارتقا می دهد. ساکت ادامه داد: از ابتدای طراحی تا مرحله اعمال تغییرات طرح و آماده سازی نهایی، فرایند تجهیز ترافیکی این پروژه، مستمر در دستور کار بوده است؛ به گونه ای که هر هفته جلسه های کارگاهی با حضور رؤسای ادارات ترافیک مناطق ۱۰ و ۱۴ برگزار شد و در مجموع حدود ۶۰ جلسه دو ساعته در این بخش شکل گرفت؛ افزون بر این، نزدیک به ۲۰ جلسه کارشناسی و مدیریتی نیز برای بررسی ایجاد فنی، اصلاحات مورد نیاز و هماهنگی های اجرایی برگزار شده است. او خاطرنشان کرد: کنار این جلسه ها، بازدید های میدانی هفتگی و گاه بیش از یک بار در هفته توسط مدیران و مهندسان حوزه ترافیک انجام شد و در مجموع بیش از ۵۰ بازدید تخصصی برای پایش روند اجرا، کنترل کیفیت و هماهنگی میدانی صورت گرفته که در مجموع حاکی از نزدیک به یک هزار نفر ساعت جلسه، بازدید و کار کارشناسی است. ساکت افزود: بخش اجرا و ساخت تجهیزات نیز حجم چشمگیری از توان تخصصی و عملیاتی را به خود اختصاص داد؛ به طوری که ساخت تجهیزات سازه های راهنمای مسیر سه هزار نفر ساعت، ساخت تابلوهای راهنمای پروژه در کارگاه یک هزار و ۵۰۰ نفر ساعت، اجرای خطکشی پروژه دو هزار و ۳۰۰ نفر ساعت، اجرا و نصب سازه های تجهیزات ITS نیز پنج هزار نفر ساعت زمان برده است. معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری اصفهان با تأکید بر اینکه این اعداد نشان می دهد پروژه های بزرگ شهری بدون پشتیبانی دقیق ترافیکی به بهره وری کامل نمی رسند، اظهار کرد: آنچه شهروندان در زمان افتتاح و بهره برداری مشاهده می کنند، نتیجه زنجیره ای از طراحی، نظارت، تصمیم سازی، اجرا و کنترل میدانی بوده که به صورت چندلایه و پیوسته دنبال شده است. او ادامه داد: در مقطعی که به دلیل شرایط جنگی، برخی شهرک های صنعتی محل ساخت تجهیزات راهنمای مسیر و تابلوهای پروژه مورد اصابت قراری گرفت، روند ساخت و آماده سازی متوقف نشد و مجموعه اجرایی با حفظ پیوستگی کار، اجازه نداد تجهیزات ترافیکی این پروژه دچار وقفه شود. ساکت گفت: پروژه شهید آیت الله رئیسی از منظر سازه ای یک طرح مهم شهری است؛ اما از نگاه مدیریت ترافیک، ارزش آن زمانی تکمیل می شود که شهروندان بتوانند با علائم روشن، مسیرهای خوانا، هدایت مناسب، خطکشی استاندارد و سامانه های هوشمند، ترددی ایمن، روان و قابل پیش بینی را تجربه کنند؛ بر همین اساس، تجهیز ترافیکی این پروژه را باید بخشی از زیرساخت بهره برداری موفق آن دانست. او تأکید کرد: برنامه اجرای طرح های نظارت هوشمند این پروژه بر کیفیت و الگوی نظرهای ترددی آن اضافه کرده است.

حسین کارگر
مدیر منطقه ۵ شهرداری اصفهان

اجرای طرح استقبال از مهر در منطقه ۵ اصفهان

مدیر منطقه ۵ شهرداری اصفهان از اجرای طرح جامع استقبال از مهر در آستانه سال تحصیلی جدید خبر داد و گفت: مجموعه ای از اقدام های ترافیکی، ایمنی، عمرانی و محیطی با هدف رفع نواقص اطراف مدارس، آسان شدن تردد و ایجاد محیطی ایمن و باشاط برای دانش آموزان در سطح منطقه اجرا می شود. حسین کارگر با اشاره به نزدیک شدن به آغاز سال تحصیلی اظهار کرد: هم زمان با بازگشایی مدارس، طرح جامع استقبال از مهر در منطقه ۵ با تمرکز بر ارتقای ایمنی معابر پیرامون مراکز آموزشی، رفع نواقص ترافیکی، بهبود وضعیت محیطی و ایجاد فضای مناسب برای تردد دانش آموزان و صرفه جویی می شود. معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان تصریح کرد: با توجه به تورم حدود ۹۰ درصدی در ۱۴۰۵، به دلیل نابسامانی محورهای تردد، سالانه حدود ۲۰ قربانی ناشی از تصادفات داشت و به عنوان یک فضای بی فایده شهری، پس از تاریکی هوا احساس امنیت شهروندان را به شدت کاهش می داد؛ اما با اجرای این پروژه، گلوگاه ترافیکی و تهدیدهای اجتماعی منطقه رفع شد و به عنوان محرک توسعه، آینده و کیفیت زندگی ساکنان این محله را متحول خواهد کرد. شهردار اصفهان تصریح کرد: با وجود شرایط ویژه و بحرانی در دوره اجرا، این پروژه تعطیل نشد. هرچند با کندی مقطعی روبه روشد، در نهایت با ثبت یک رکورد زمانی در حوزه عمران شهری به بهره برداری رسید. قاسم زاده تأکید کرد: این موضوع پیام روشنی دارد: هر چایی مردم در میان باشد، به ویژه ساکنان مناطق کم برخوردار، مدیریت شهری در هر شرایطی پای کار ایستاده است. از ابتدای فعالیت در شهرداری متعهد شدیم بر این منطقه تمرکز و سرمایه گذاری کنیم. علاوه بر این تقاطع، به روزی شاهد افتتاح پروژه های جدید دیگری نیز در همین محدوده خواهیم بود.

پایدار تر است.

سعید ابراهیمی
معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان

مهار هزینه های جاری در بودجه ۱۴۰۵ اصفهان

معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان گفت: بودجه جاری مصوب سال ۱۴۰۵ شهرداری اصفهان نسبت به سال قبل ۴۵ درصد رشد داشته است؛ این در حالی است که تورم حدود ۹۰ درصدی، مدیریت شهری را به سمت کنترل و صرفه جویی در هزینه های جاری سوق داده است. سعید ابراهیمی اظهار کرد: بودجه ۱۴۰۵ شهرداری اصفهان شامل مناطق، مرکزی و ناژوان بیش از ۸۰۰میلیارد تومان بوده که سهم اعتبارات جاری ۳۱ درصد و سهم اعتبارات عمرانی ۶۹ درصد است. او افزود: با توجه به افزایش هزینه های جاری طی سال های گذشته، تلاش شده است در هزینه ها صرفه جویی شود. معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهردار اصفهان تصریح کرد: با توجه به تورم حدود ۹۰ درصدی در ۱۴۰۵، سهم بودجه جاری در بودجه ۱۴۰۵ نسبت در محدوده ۲۰ درصد حفظ شده است. ابراهیمی ادامه داد: بودجه جاری مصوب ۱۴۰۵ نسبت به سال قبل تنها ۴۵ درصد رشد داشته که کمتر از میزان واقعی تورم بوده و نشان دهنده عزم بالای مدیریت شهری در کنترل هزینه های جاری است. او خاطرنشان کرد: بودجه ۱۴۰۵ شهرداری اصفهان با این ترکیب تلاش دارد ضمن تأمین هزینه های جاری و نگهداشت شهر، سهم چشمگیری از منابع را به اعتبارات عمرانی و توسعه زیرساخت ها اختصاص دهد.

مهدی غلامی
مدیر منطقه ۱۱ شهرداری اصفهان

منطقه ۱۱ اصفهان در جمع سه منطقه برتر توسعه خدمات الکترونیکی

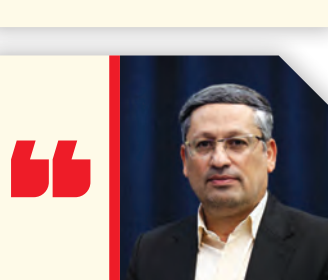
مدیر منطقه ۱۱ شهرداری اصفهان گفت: این منطقه در ارزیابی معاونت برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری اصفهان، با توجه به توسعه خدمات الکترونیکی، نحوه غیرحضوری، کاهش فرایندهای فیزیکی و مراجعه های حضوری، در جمع سه منطقه برتر شهر اصفهان قرار گرفت. مهدی غلامی اظهار کرد: در این ارزیابی، میزان تحقو و توسعه خدمات الکترونیکی، نحوه تشکیل و گردش پرونده های الکترونیکی، کاهش فرایندهای فیزیکی و کاغذی، میزان استفاده از خدمات غیرحضوری و حذف مراجعه های حضوری و همچنین سایر اقدام های مناطق در مسیر هوشمندسازی و بهینه سازی ارائه خدمات مورد بررسی قرارگرفت. مدیر منطقه ۱۱ شهرداری اصفهان تصریح کرد: بر اساس نتایج این ارزیابی، منطقه ۱۱ شهرداری اصفهان در جمع سه منطقه برتر شهر اصفهان قرار گرفت؛ موفقیتی که حاصل تلاش و همراهی مجموعه کارکنان منطقه در مسیر توسعه خدمات نوین و تسهیل دسترسی شهروندان به خدمات شهرداری است. غلامی با قدردانی از تلاش کارکنان منطقه در این زمینه اظهار کرد: حرکت به سمت ارائه خدمات الکترونیکی و غیرحضوری، تنها به معنای استفاده از فناوری های جدید نیست؛ بلکه گامی مؤثر در کاهش مراجعه های شهروندان، تسریع فرایندهای اداری، کاهش مصرف کاغذ و هزینه های سازمانی و در نهایت، حفظ محیط زیست است. او افزود: توسعه خدمات غیرحضوری و کاهش گردش اسناد و پرونده های فیزیکی، یکی از مسیرهای مهم در تحقق شهرداری هوشمند و شهروندمدار است و منطقه ۱۱ تلاش می کند با استفاده از ظرفیت های موجود، این فرایند را بیش از پیش توسعه دهد. مدیر منطقه ۱۱ شهرداری اصفهان ضمن تقدیر از کارکنان و کارشناسان منطقه خاطرنشان کرد: کسب این جایگاه، حاصل اقدامی فردی یا مقطعی نیست؛ بلکه نتیجه همکاری و همراهی تمامی کارکنانی است که در بخش های مختلف، اجرای فرایندهای الکترونیکی و کاهش استفاده از کاغذ و خدمات حضوری را دنبال کرده اند. غلامی تأکید کرد: هر فرایندی که بدون نیاز به حضور شهروند، بدون استفاده از کاغذ و با سرعت و دقت بیشتر انجام شود، یک گام به سوی مدیریت شهری کارآمدتر و شهری پایدارتر است.

دکتر علی قاسم زاده
شهردار اصفهان

پروژه شهید آیت الله رئیسی نماد عدالت محوری در اصفهان است

شهردار اصفهان با اشاره به بهره برداری از پروژه تقاطع غیرهمسطح شهید آیت الله رئیسی گفت: این پروژه نمونه ای شاخص از عدالت محوری و عدالت مکانی در شهر است که با رفع گلوگاه ترافیکی و ارتقای ایمنی و امنیت، کیفیت زندگی ساکنان مناطق کم برخوردار را بهبود می دهد. علی قاسم زاده اظهار کرد: پروژه تقاطع غیرهمسطح شهید آیت الله رئیسی نمونه ای بارز از پروژه های عدالت محورو عدالت مکان است که نه تنها اقدامی عمرانی، بلکه طرحی چندبعدی در حوزه های ترافیکی، اجتماعی، امنیتی و ارتقای ایمنی شهری به شمار می رود. او افزود: این محدوده در گذشته به دلیل نابسامانی محورهای تردد، سالانه حدود ۲۰ قربانی ناشی از تصادفات داشت و به عنوان یک فضای بی فایده شهری، پس از تاریکی هوا احساس امنیت شهروندان را به شدت کاهش می داد؛ اما با اجرای این پروژه، گلوگاه ترافیکی و تهدیدهای اجتماعی منطقه رفع شد و به عنوان محرک توسعه، آینده و کیفیت زندگی ساکنان این محله را متحول خواهد کرد. شهردار اصفهان تصریح کرد: با وجود شرایط ویژه و بحرانی در دوره اجرا، این پروژه تعطیل نشد. هرچند با کندی مقطعی روبه روشد، در نهایت با ثبت یک رکورد زمانی در حوزه عمران شهری به بهره برداری رسید. قاسم زاده تأکید کرد: این موضوع پیام روشنی دارد: هر چایی مردم در میان باشد، به ویژه ساکنان مناطق کم برخوردار، مدیریت شهری در هر شرایطی پای کار ایستاده است. از ابتدای فعالیت در شهرداری متعهد شدیم بر این منطقه تمرکز و سرمایه گذاری کنیم. علاوه بر این تقاطع، به روزی شاهد افتتاح پروژه های جدید دیگری نیز در همین محدوده خواهیم بود.

رضا احمدی اصل
مدیر روابط عمومی شهردار اصفهان

پانزدهمین نمایشگاه صنعت برق و انرژی های تجدیدپذیر اصفهان آغاز شد

مدیر روابط عمومی شهر نمایشگاهی اصفهان از برگزاری پانزدهمین نمایشگاه تخصصی صنعت برق و انرژی های تجدیدپذیر از دهم تا سیزدهم شهریور خبر داد و گفت: بیش از ۱۰۰ شرکت تولیدی، توزیعی و خدماتی از اصفهان و دیگر استان های کشور در این رویداد تخصصی حضور خواهند داشت. رضا احمدی اصل اظهار کرد: در این دوره بیش از ۱۰۰ شرکت در نمایشگاه حضور دارند و علاقه مندان، متخصصان و فعالان صنعت می توانند همه روزه از ساعت ۱۶ تا ۲۲ با حضور در شهر نمایشگاهی اصفهان از بخش های مختلف این رویداد بازدید کنند.مدیر روابط عمومی شهر نمایشگاهی اصفهان تصریح کرد: حضور شرکت های تولیدکننده و صاحب نام صنعت برق در کنار مجموعه های فعال در حوزه انرژی های تجدیدپذیر، نیروگاه های خورشیدی، تجهیزات صنعتی و فناوری های نوین، از مهم ترین ویژگی های پانزدهمین دوره این نمایشگاه است. احمدی اصل ادامه داد: ترکیب مشارکت کنندگان نیز نشان دهنده رویکرد تخصصی این رویداد است؛ به طوری که ۵۶ درصد شرکت کنندگان را واحدهای تولیدی و ۳۵ درصد مجموعه های توزیعی و خدماتی تشکیل می دهند؛ همچنین ۴۱ درصد مشارکت کنندگان از استان اصفهان و ۵۹ درصد از سایر استان های کشور در نمایشگاه حضور دارند.مدیر روابط عمومی شهر نمایشگاهی اصفهان گفت: برق صنعتی و تجهیزات صنعت برق، برق ساختمانی، نورپردازی و سیستم های روشنایی، تجهیزات انرژی های تجدیدپذیر، نیروگاه های خورشیدی همچنین خدمات بارگانی، مشاوره و آموزش ازجمله حوزه هایی است که در این دوره به نمایش گذاشته شده. او خاطرنشان کرد: در کنار نمایش توانمندی های شرکت ها، مجموعه ای از برنامه های تخصصی نیز برای این دوره پیش بینی شده است که ازجمله آن ها می توان به حضور و اعلام حمایت سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)، برگزاری میز تخصصی انرژی استان و پیل تخصصی مدیریت انرژی صنایع اشاره کرد.

طبق آمارها، ۱۴هزار هکتار بافت فرسوده در استان اصفهان برآورد شده که سهم شهر اصفهان، بیش از دو هزار هکتار تخمین زده شده است. البته با توجه به اینکه طرح‌های بازآفرینی شهری در شهرها، با کندی مضاعفی پیش می‌رود و در اغلب اوقات با شکست مواجه می‌شود، سرعت کاهش این بافت‌ها پایین است. براساس آمارهای شهری ارائه شده، در ۹۹ محله شهر اصفهان، پهنه بافت فرسوده وجود دارد که معادل ۱۲ درصد از مساحت کل شهر است. برای کاهش این سهم از بافت فرسوده، تا کنون طرح‌های مختلفی به اجرا در آمده است؛ اما به دلیل مشکلات فراوان پیش روی طرح‌ها، فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم و پای کار نیامدن دستگاه‌های مختلف، این طرح‌ها سربه سامان نبرده‌اند. در کنار طرح‌های مختلف اجرا شده؛ اما در سال‌های اخیر طرح بازآفرینی محله همت‌آباد که براساس مشارکت مردم و با تشکیل تعاونی پیش رفته، به سرانجام رسیده است؛ البته این طرح هم به دلیل مشکلات متعدد با تاخیرهای زیادی مواجه شده؛ اما در نهایت با مشارکت خود مردم اجرا و به مرحله نهایی رسیده است؛ طرحی که می‌تواند الگوی موفق‌ی برای کل شهر و البته کشور باشد؛ به شرطی که کارآمدن تمام دستگاه‌ها و فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای توسعه اجرای این طرح‌ها در بافت‌های فرسوده. در این گزارش، روزنامه «اصفهان زیبا» به‌منظور آشناشدن با روند اجرای طرح بازآفرینی محله همت‌آباد، داستان شکل‌گیری تعاونی ساخت مسکن مشارکتی و مشکلات پیش روی اجرای طرح را از زبان مصطفی خضری، مدیر دفتر بازآفرینی همت‌آباد روایت می‌کند. ■

■ پروژه‌ای که توانست

اولین الگوی مشارکتی و موفق برای بازآفرینی شهری باشد

خضری قصه شکل‌گیری طرح در محله را این‌طور شروع می‌کند: «همت‌آباد را نمی‌توان فقط یک پروژه عمرانی دانست؛ اینجا داستان، پیچیده‌تر از ساخت چند ساختمان و خیابان است. پروژه‌ای که توانست اولین الگوی مشارکتی و موفق برای بازآفرینی شهری باشد، مسیری طولانی و پرپیچ‌وخم را پشت سر گذاشته است، مسیری که در آن، مسائل عمرانی، حقوقی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، اجرایی، مدیریتی و حتی بانکی، در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند. ماجرا از جایی آغاز شد که قرار بود بافت فرسوده همت‌آباد، با مشارکت مردم در قالب طرح بازآفرینی شهری، نوسازی شود؛ اما پیشرفت پروژه آن‌گونه که در ابتدا تصور می‌شد، آسان نبود. ساختار کالبدی و فرهنگی اصفهان با تهران تفاوت داشت و اجرای پروژه‌هایی از این جنس در شهری مانند اصفهان، به‌ویژه در محله‌ای مانند همت‌آباد، کار ساده‌ای نبود. اینجا باید چند خانه را با یکدیگر جمع می‌کردیم؛ زمین مشترک ایجاد می‌شد و مالکانی را که هر کدام شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متفاوتی داشتند، برای یک تصمیم مشترک کنار هم آورد؛ مسئله فقط جمعیت چند پلاک نبود. بسیاری از مردم توان اقتصادی محدودی داشتند و تأمین وام نیز کاری دشوار و پیچیده بود و بعضاً در زمان مناسب پرداخت نمی‌شد. همین مسائل باعث شد پروژه با چالش‌های مختلفی مواجه شود؛ بااین حال، آنچه پروژه همت‌آباد را متفاوت می‌کند، مشارکت واقعی مردم در تمام مراحل پروژه است.»

او در ادامه با تأکید بر این نکته که بازآفرینی شهری، در مقایسه با پروژه‌های معمول عمرانی، پیچیدگی بسیار بیشتری دارد، ادامه می‌دهد:

«در یک پروژه عمرانی ممکن است شهرداری زمین را متلک کند؛ خیابان بسازد یا ساختمانی احداث کند؛ اما در بازآفرینی شهری، مردم و زندگی آن‌ها موضوع اصلی هستند. وقتی قرار

است خانه‌ای تخریب شود و چند پلاک با یکدیگر جمع شوند، دیگر فقط با یک ساختمان مواجه نیستیم؛ با زندگی، خاطره‌ها، سرمایه و آینده یک خانواده مواجه ایم. در پروژه‌های گذشته، گاهی ساختمان، مهم‌تر از انسان دیده می‌شد. رویکرد این بود که بافت قدیمی و فرسوده را تخریب کنند و ساختمان جدید بسازند؛ بدون اینکه به این پرسش توجه کافی شود که برای ساکنان آن چه اتفاقی خواهد افتاد؟ نمونه‌هایی از این رویکرد در شهرهای بزرگ نیز وجود دارد؛ مانند پروژه نواب تهران. این پروژه با وجود ساخت و ساز گسترده، به دلیل ازبین رفتن کنترل و سرمایه اجتماعی، بعدها با آسیب‌های اجتماعی مواجه شد.»

■ اگر قرار است خانه‌ای تخریب شود باید سرنوشت ساکنان آن نیز در نظر گرفته شود

توجه به مردم و زندگی آن‌ها، نکته‌ای است که این روزها نقل محافل کارشناسان بازآفرینی شهری بوده و در کلام خضری بسیار تکرار می‌شود. او با اشاره به این نکته که تلاش می‌کند، در همت‌آباد این نگاه تغییر کند، اضافه می‌کند: «اگر قرار است خانه‌ای تخریب شود، باید سرنوشت ساکنان آن نیز در نظر گرفته شود. خانواده‌ای که خانه ۶۰ یا ۷۰ متری خود را از دست می‌دهد، ممکن است پس از جابه‌جایی با مشکلاتی مانند بی‌خانمان شدن، بیماری اعضای خانواده، ناتوانی در پرداخت اجاره و استرس‌های ناشی از جابه‌جایی مواجه شود. در همین همت‌آباد مواردی داشتیم مثل اجرای پروژه اتوبان. خانه‌های مردم خریداری شد. برخی از زمین‌های بایر داخل محله، نمره اجرای این طرح است؛ مردم آواره شدند و آسیب دیدند؛ بنابراین، ساخت و ساز در اینجا فقط به معنای تخریب و احداث ساختمان جدید نیست؛ از سوی دیگر، پروژه از نظر اقتصادی نیز ساده نبود. سازنده زمانی وارد پروژه می‌شود که بتواند برای سرمایه‌های توجیه اقتصادی داشته باشد. در همت‌آباد، زمین کوچک و پراکنده بود و سازنده می‌توانست در نقاط دیگر شهر زمین‌هایی را خریداری کند و پروژه اقتصادی‌تری را انجام دهد؛ بنابراین، باید مدلی طراحی می‌شد که هم منافع مردم حفظ شود و هم سازنده برای ورود به پروژه انگیزه داشته باشد.»

■ تشکیل تعاونی اولین تجربه در کشور بود

دیده‌شدن مردم در اجرای طرح، منجر به تشکیل تعاونی با حضور مردم شد. بنا به گفته خضری، در این مسیر، تعاونی نقش مهمی پیدا کرد. تعاونی از سوی خود مردم شکل گرفت و قرار بود مالکانی را که سال‌ها درگیر این مسئله بودند، در کنار یکدیگر قرار دهد و این اولین تجربه در کشور بود.

مدیر دفتر بازآفرینی همت‌آباد توضیح می‌دهد: «این تعاونی به مردم کمک می‌کرد با یکدیگر به توافق برسند؛ برای دریافت پروانه اقدام کنند؛ مسائل مربوط به شهرداری، مسکن و شهرداری، آب و برق و سایر دستگاه‌ها را پیگیری و در نهایت سازنده‌ای را برای اجرای پروژه انتخاب کنند. همت‌آباد از این جهت تجربه‌ای متفاوت بود؛ چراکه مالکان خودشان در تعاونی عضو شدند و هیئت‌مدیره را با رأی خود انتخاب کردند؛ مدیرعامل نیز انتخاب شد و یک نهاد حقوقی شکل گرفت تا بتواند به‌صورت رسمی مسائل پروژه را دنبال کند. این تجربه، از نخستین نمونه‌های تشکیل تعاونی نوسازی در مقیاس کلان شهرها به‌شمار می‌رفت.»

او با اشاره به اینکه پروژه همت‌آباد با مشارکت مردم صورت گرفته و سود پروژه هم به مردم رسیده است، اضافه می‌کند: «در مرحله بعد، مسئله مهم، انتخاب محدوده پروژه بود. برای این کار نیز تلاش شد نظر مردم دریافت شود. نظرسنجی‌هایی انجام شد تا مشخص شود کدام بخش از محله آمادگی بیشتری برای مشارکت دارد. نتیجه نشان داد در برخی محدوده‌ها، میزان آمادگی مردم برای مشارکت بسیار بالاست؛ بنابراین، محدوده پروژه نیز بر اساس میزان آمادگی و نظر ساکنان انتخاب شد.»

خضری به جزئیات بیشتری از روند کار در همت‌آباد می‌پردازد و می‌گوید: بعد از انتخاب محدوده، بحث طراحی و نحوه ساخت مطرح شد. دیدگاه‌های مختلفی وجود داشت. عده‌ای معتقد بودند خانه‌ها در قطعات ۱۵۰ تا ۲۰۰ متری جمعیت شوند و برخی نیز پیشنهاد ساخت برج‌های بزرگ را مطرح می‌کردند؛ اما در نهایت بررسی‌ها نشان داد ساخت برج‌های بلند در این مقیاس، با توجه به شرایط زمین، معایب، توان اقتصادی مردم و هزینه‌های ساخت و نگهداری، چندان مناسب نیست. در نهایت، طرح به سمت ایجاد بلوک‌های حدود ۷۰ تا ۷۵ متری رفت. این انتخاب یک تصمیم از بالا به پایین نبود؛ مردم

الگوی همت‌آباد را تکرار کنید!

اجرای طرح بازآفرینی شهری با مشارکت مردم در محله همت‌آباد، به الگوی موفق کشوری در کاهش بافت‌های فرسوده بدل شده است

■ ■ ■ عکس از گوشرجمی

اجرایی همچنان ادامه داشت. مسائل مربوط به تأمین انشعابات آب، برق، شهرداری، بانک و تسهیلات بانکی، ازجمله چالش‌هایی بود که پروژه با آن‌ها مواجه شد. در مواردی، بانک‌ها وام موردنیاز را در زمان مناسب پرداخت نمی‌کردند و همین مسئله روند اجرای پروژه را کند می‌کرد. با وجود این مشکلات، اکنون پروژه در فاز اول به اتمام رسیده و بیش از پنج سال است مردم مشارکت‌کننده در فاز اول واحدهای نوساز و باکیفیت خود را تحویل گرفته‌اند و در آن ساکن شده‌اند. فاز دوم طرح نیز در شش بلوک جمعیتی در حال برنامه‌ریزی و در شرف آغاز عملیات اجرایی است.»

یکی دیگر از مشکلاتی، که خضری در روند اجرای طرح با آن دست‌وپنجه نرم کرده، زیرساخت‌های اجرایی و اداری بوده است. ضوابط و مقررات مربوط به انشعابات آب، برق و گاز در بافت فرسوده، تفاوت چندانی با مناطق برخوردار شهر نداشت؛ درحالی‌که ارزش اقتصادی و شرایط این مناطق کاملاً متفاوت است؛ در نتیجه، پروژه در مواردی با موانعی مواجه می‌شد که ارتباط مستقیمی با ساخت و ساز نداشت؛ اما می‌توانست ماه‌ها روند کار را متوقف کند؛ برای نمونه، موضوع انشعاب آب، برق و احداث پست برق، هرکدام نیازمند پیگیری‌های طولانی بود. در مواردی، برای تأمین فضای مورد نیاز تأسیسات، باید بخشی از زمین پروژه برای این کار در نظر گرفته می‌شد و این مسئله نیز به دلیل محدودیت زمین، مشکلات خاص خود را داشت.

به گفته او، بخش بزرگی از این مشکلات در نهایت با پیگیری‌های مستمر برطرف شد؛ اما هرکدام زمان زیادی گرفت؛ حتی در برخی موارد، مدیران وزارت راه و شهرسازی در دوره‌های مختلف از پروژه بازدید کردند و برای حل مشکلات آن کمک‌هایی انجام شد.

■ وام ودیعه مسکن؛ چالشی بزرگ در سرعت‌گرفتن پروژه

کمک‌رساندن بانک‌ها در اجرای طرح‌های بازآفرینی، بسیار مهم است. یکی دیگر از چالش‌های جدی در پروژه همت‌آباد، تسهیلات بانکی و نحوه پرداخت آن بود. برای مردمی که خانه‌هایشان تخریب شده و در محل دیگری به عنوان مستأجر زندگی می‌کنند، طولانی شدن روند ساخت می‌تواند فشار اقتصادی زیادی ایجاد کند؛ بنابراین، موضوع ودیعه، اقساط و تسهیلات بانکی اهمیت زیادی پیدا می‌کند.

مدیر دفتر بازآفرینی همت‌آباد ادامه می‌دهد: «در این زمینه نیز تعاونی

تلاش کرد شرایط را برای مردم آسان‌تر کند. حتی در مواردی که بانک برای دریافت وام به ضامن‌های متعدد نیاز داشت، تلاش شد بخشی از این مشکلات از طریق تعاونی حل شود تا مردم بتوانند تسهیلات موردنیاز خود را دریافت کنند. با همه این دشواری‌ها، تجربه موفق همت‌آباد نشان می‌دهد که بازآفرینی شهری، بدون مشارکت واقعی مردم امکان‌پذیر نیست. در این پروژه، مردم تنها دریافت‌کننده یک واحد مسکونی جدید نبودند؛ بلکه از ابتدا در تصمیم‌گیری‌ها حضور داشتند؛ درباره طرح نظر دادند؛ نمونه‌ها را دیدند؛ طرح را تأیید و در نهایت در اجرای آن مشارکت کردند.»

■ انتخاب پروژه چشمگیر همت‌آباد

از طرف ستاد ملی بازآفرینی شهری ایران کار در محله‌های شهری و جمع‌کردن مردم برای اجرای طرح مشارکتی، کاری بسیار پیچیده و وقت‌گیر است و همین مشارکت، سختی‌های خاص خود را نیز دارد. وقتی تعداد زیادی مالک در یک پروژه حضور دارند، هرکدام انتظا‌رها و برداشت‌های متفاوتی دارند؛ اطلاعات نیز به سرعت در محله منتقل می‌شود و گاهی یک جمله یا یک تصمیم می‌تواند باعث شکل‌گیری برداشت‌های متفاوت شود؛ بنابراین، مدیریت چنین پروژه‌ای نیازمند ارتباط مستمر، شفافیت و صبوری است. این تنها گوشه‌ای از مشکلاتی است که از زبان خضری در خصوص اجرای طرح مشارکت بیان می‌شود؛ اما او تأکید می‌کند که پروژه همت‌آباد درعین حال تجربه‌ای است که نشان می‌دهد اگر مردم احساس کنند در تصمیم‌گیری‌ها سهم دارند، می‌توانند در یک پروژه بزرگ شهری مشارکت کنند. شاید به همین دلیل است که این پروژه از سوی ستاد ملی بازآفرینی شهری ایران، به عنوان تجربه‌ای چشمگیر در بازآفرینی شهری مطرح شده است.

■ همه باید پای کار بیایند

بااین حال، پرسش اصلی همچنان باقی است: چرا تجربه‌ای مانند همت‌آباد به‌صورت گسترده در سایر محله‌های شهر تکرار نشده است؟ خضری در پاسخ به این پرسش می‌گوید: «پاسخ را باید به پیچیدگی‌های این نوع پروژه‌ها جست‌وجو کرد. برای اجرای چنین طرحی، فقط حضورشهرداری کافی نیست. وزارت راه و شهرسازی، بانک‌ها، دستگاه‌های خدمات رسان، نهادهای محلی، سازندگان، کارشناسان و از همه مهم‌تر مردم، باید هم‌زمان پای کار باشند. اگر یکی از این حلقه‌ها از روند کار خارج شود، پروژه با مشکل مواجه می‌شود. این پروژه را می‌شود در همه محله‌ها اجرا کرد؛ البته با مشارکت جدی مردم؛ اما باید همه پای کار بیایند. ما در همین پروژه همت‌آباد همچنان منتظر پرداخت ودیعه مسکن مردم هستیم؛ به همین دلیل، بازآفرینی شهری نیازمند یک اراده جدی و همه‌جانبه است. سیستم اداری باید برای چنین پروژه‌هایی زمان کافی بگذارد و دستگاه‌های مختلف باید هماهنگ عمل کنند. تجربه همت‌آباد نشان داده است که حتی اگر طرح از نظر اجتماعی و اقتصادی جذاب باشد، نبود زیرساخت‌های اداری، اجرایی و قانونی می‌تواند زمان اجرای آن را طولانی کند.»

■ مردم در این پروژه از خانه‌هایشان رانده نشدند

با وجود همه این دشواری‌ها، آنچه در همت‌آباد شکل گرفته، تنها چند بلوک مسکونی نیست؛ بلکه تجربه‌ای از مشارکت مردم در تصمیم‌گیری، طراحی و اجرای یک پروژه بازآفرینی شهری است. تجربه‌ای که در آن تلاش شده است مردم از خانه و محله خود بیرون رانده نشوند؛ بلکه در حفظ حقوق مالکانه و با مشارکت خودشان، در همان محله صاحب خانه‌ای جدید شوند. در فاز اول این پروژه، همه مردمی که مشارکت کردند، صاحب خانه‌های نو و استاندارد شدند و کیفیت زندگی‌شان ارتقا پیدا کرد. متراژ واحدها از ۸۰ تا ۱۲۰ متر است و بسیاری از خانه‌های کوچک به واحدهای مناسب تبدیل شد.

شاید مهم‌ترین دستاورد همت‌آباد همین باشد؛ اینکه نشان داد بازآفرینی شهری، زمانی می‌تواند موفق باشد که انسان و زندگی او در مرکز پروژه قرار گیرد؛ نه صرفاً ساختمان و زمین. اینجا قرار نبود فقط خانه‌ای ساخته شود؛ قرار بود اعتماد مردم، سرمایه اجتماعی و زندگی یک محله نیز در کنار ساختمان‌های جدید حفظ شود.

پروژه همت‌آباد که با مشارکت مردم به معنای واقعی جلو رفت، می‌تواند الگوی مناسبی برای کاهش بافت فرسوده در محله‌های شهر اصفهان باشد؛ البته همکاری و مشارکت ارگان‌های و دستگاه‌ها مختلف برای سرعت بخشیدن به اجرای طرح، یکی از مهم‌ترین شرایط است و بسیار اهمیت دارد و زودتر می‌تواند محله‌های اصفهان را از وضعیت اسفناک بافت فرسوده رها کند.

نگاهی به موقوفات معاصر

مرکز پژوهش‌های اسلامی در گزارشی به ذکر نمونه‌هایی از موقوفات معاصر پرداخته است. نکته قابل توجه در این گزارش آن است که این موقوفات، هر یک متناسب با توان و بضاعت واقع شکل گرفته‌اند و از این جهت، پویایی و کارآمدی سنت وقف در جامعه امروز را نشان می‌دهند.

■ سیم‌کارت‌رُند برای امام‌زاده

اداره اوقاف شهرستان داراب اعلام کرده است که یکی از اوقاف، یک فقره سیم‌کارت با شماره‌رُند را وقف آستان مقدس سید علاءالدین حسین(ع) پیرمردار داراب کرده است.

شماره این سیم‌کارت ۰۹۱۷۲۳۲۰۰۰ است و اکنون به عنوان موقوفه امام‌زاده این شهر ثبت شده است.

■ ۱۴درخت بادام برای مرقد امام خمینی(ره)

یکی از اهالی شهرستان سرایان در استان خراسان جنوبی، ۱۴ درخت بادام را با هدف تأمین هزینه‌های مرقد امام خمینی(ره) وقف کرده است.

■ درخت زرشک برای کمک به فقرا

یکی از اهالی شهرستان سربیشه، یک قلعه زمین زراعی با ۱۵۰۰ نهال زرشک را وقف کرده است. مساحت این زمین ۴۶ هزار مترمربع است و هشت ساعت آب از مدار ۱۶ شبانه‌روز دارد. قرار است درآمد حاصل از این زمین برای کمک به فقرا، فعالیت‌های قرآنی، ساخت مسجد و حسینیه و برگزاری مراسم عزاداری امام حسین(ع) هزینه شود.

■ باغ پسته برای تأمین مخارج حوزه علمیه

در شهرستان انار از توابع استان کرمان، فرزندان یکی از اهالی این شهرستان، باغی شامل ۱۷۰ درخت پسته را برای تأمین مخارج طلاب حوزه علمیه این شهرستان وقف کرده‌اند. مساحت این باغ ۲۴۰۰ مترمربع است.

■ زمینی برای انرژی هسته‌ای

یک بانوی تهرانی، ملکی تجاری به ارزش دو میلیارد تومان در خرمشهر را برای توسعه فعالیت‌های علمی دانش‌جویان وقف کرده است. این ملک ۴۰۰ مترمربع مساحت دارد و نیت واقف، حمایت از فعالیت‌های علمی در زمینه انرژی هسته‌ای عنوان شده است.

■ یک مشت پسته برای جلسات مذهبی

فردی که صاحب باغ پسته‌ای در سنخواست از توابع شهرستان جاجرمد است، محصولات باغ خود را با این نیت وقف کرده است: «تهیه یک مشت پسته برای جوانان و نوجوانان و شرکت‌کنندگان که در جلسات مذهبی مسجد جامع شهر شرکت می‌کنند.»

■ جشنواره کودک و نوجوان

دست پر متقاضیان حضور در جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان

به نقل از از روایط عمومی سی و هشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان و بر اساس اعلام سیمون سیمونیان مدیر دبیرخانه جشنواره، با پایان مهلت ثبت‌نام آثار در بخش‌های مختلف این رویداد، تعداد ۴۶ عنوان فیلم بلند داستانی، ۲۸۶ عنوان فیلم کوتاه داستانی، ۱۷۶ عنوان فیلم پویانمایی کوتاه، ۵۰ عنوان فیلم مستند کوتاه و ۱۰۷ عنوان فیلم هوش مصنوعی به دبیرخانه این دوره از جشنواره ارسال شده است.

همچنین از میان آثار رسیده، ۱۱۷ عنوان فیلم به موضوعات مربوط به مدرسه شجره طیبه میناب،

جنگ ۱۲ روزه و جنگ رمضان اختصاص دارد

که متقاضی حضور در سی و هشتمین جشنواره

فیلم‌های کودکان و نوجوانان هستند.

موقوفات؛ سرمایه‌های خاموش اقتصاد مردمی

چطور موقوفات می‌توانند بخشی از نیازهای امروز جامعه را تأمین کنند و چگونه می‌توان ظرفیت‌های اقتصادی آن‌ها را فعال کرد؟

این مسئله، یعنی ایجاد درآمد و فعال کردن ظرفیت اقتصادی موقوفات، سال‌ها یکی از مشکلات نظام اوقاف بود. اما از سال ۱۳۹۱، با آغاز سرمایه‌گذاری روی موقوفات، این موضوع تا حد زیادی سامان پیدا کرد و هر سال نیز شرایط آن بهتر شده است. پیش از این، زمین‌هایی وجود داشت که اوقافان آنها را به صورت خام وقف کرده بودند و به دلیل نبود امکان سرمایه‌گذاری، عملاً بلااستفاده مانده بودند. گاهی حتی یک زمین موقوفه در یک محله به محلی برای انباشت زباله تبدیل می‌شد و مردم نیز در نهایت اوقاف را مسئول این وضعیت می‌دانستند. با این حال، مسئله در مورد موقوفات انتفاعی مانند مسجد، مدرسه یا موارد مشابه همچنان وجود دارد. اگر زمینی برای ساخت مسجد یا مدرسه وقف شده باشد، نمی‌توان آن را به شکل دیگری مورد استفاده قرار داد و از آن درآمد کسب کرد. برای مثال، فرض کنید زمینی برای ساخت بیمارستان وقف شده و قرار بوده مردم به صورت رایگان در آن درمان شوند. اگر فردی پانصد میلیارد تومان روی این زمین سرمایه‌گذاری کند، آیا می‌تواند بدون دریافت هزینه، مردم را درمان کند؟ هزینه ساخت و اداره بیمارستان باید از جایی تأمین شود. همین مسائل و محدودیت‌ها، مشکلات متعددی را در زمینه موقوفات ایجاد کرده است.

■ در واقع، شاید دست‌کم یکی از راه‌ها این باشد که به تعبیر شما، مشاوره‌هایی وجود داشته باشد تا از شکل‌گیری چنین مشکلاتی در سال‌های آینده جلوگیری شود. بله، اگر به این موضوع رسیدگی شود، بسیاری از مشکلات قابل حل است. در کنار آن، یکی از مسائل اساسی، نبود شناخت کافی از سازوکار وقف در میان مردم و حتی برخی مدیران ارشد شهر و کشور است. گاهی این تصور وجود دارد که اوقاف نهادی ثروتمند است و می‌تواند از منابع خود برای حل هر مشکلی، از مرمت مسجد سید و بناهای تاریخی گرفته تا رسیدگی به مشکلات فرهنگی شهر هزینه کند. در حالی که دارایی و درآمد هر موقوفه متعلق به همان موقوفه است و باید بقادر مسیری هزینه شود که واقف تعیین کرده است. برای مثال اگر دو موقوفه در کنار یکدیگر قرار داشته باشند و یکی از آنها ده هکت دارایی داشته باشد، در حالی که برق موقوفه دیگر به دلیل بدهی هزار تومانی قطع شده باشد، نمی‌توان از درآمد یا دارایی موقوفه نخست برای موقوفه دوم استفاده کرد.

هر موقوفه، درآمد و دارایی متعلق به خودش را دارد و این منابع صرفاً باید در همان مسیری هزینه شوند که واقف تعیین کرده است. این طور نیست که اگر در یک حساب پولی وجود داشته باشد، بتوان آن را برای هر کاری، هزینه کرد.

■ با توجه به اهمیتی که امور وقفی در جامعه دارند و همین‌طور اینکه عده‌ای می‌خواهند سرمایه و دارایی‌شان را در راهی بایرکت صرف کنند، پس چرا بعضاً نگاه مثبتی به وقف وجود ندارد؟ آیا این مشکل به عدم اعتماد بازمی‌گردد؟ به نظر من، بیش از ۹۰ درصد این مسئله به نبود آگاهی بازمی‌گردد. اداره اوقاف تنها ارگانی است که حتی یک تومان اعتبار دولتی ندارد. موقوفات و بقاع نیز به هیچ عنوان جزو اموال دولتی نیستند، بلکه اموال وقفی در راستای نیت واقف به‌کاررفته می‌شوند. اما متأسفانه مردم گاهی این مسئله را با ساختار دولت درهم می‌آمیزند و همین موضوع مشکلاتی ایجاد می‌کند. اگر مردم به این مسئله آگاه شوند، در زمینه موقوفات، روش‌های مختلفی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد و ما نیز تلاش کرده‌ایم این فرآیند را تا حد زیادی تسهیل کنیم. برای مثال، زمینی موقوفه در نزدیکی امام صادق(ع) و عباس‌آباد داشتیم که با ورود سرمایه‌گذار بخش خصوصی، از زمینی فاقد درآمد به مجموعه‌ای شامل ۱۱۷ واحد تجاری درآمدزا تبدیل شد؛ یعنی یک رقبه موقوفه به ۱۱۷ رقبه تبدیل شد. این نمونه نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری می‌تواند هم تعداد رقبات و هم درآمد موقوفات را افزایش دهد.

یکی از مزیت‌های این نوع سرمایه‌گذاری آن است که زمین موقوفه از وقف خارج نمی‌شود و در عین حال، سرمایه‌گذار نیز حقوق مشخصی نسبت به سرمایه‌گذاری خود دارد. برای مثال، اگر فردی در یک واحد تجاری سرمایه‌گذاری کند، مالک سرقفلی آن خواهد بود، اما مالکیت زمین همچنان در اختیار وقف باقی می‌ماند. در واحدهای مسکونی یا اداری نیز اعیان ایجادشده متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و رابطه استیجاری با زمین همچنان برقرار می‌ماند. از سوی دیگر، تلاش می‌کنیم شرایطی فراهم شود که سهم سرمایه‌گذار در سرمایه‌گذاری اولیه بیشتر باشد تا این مدل برای او نیز از نظر اقتصادی ترغیب‌کننده باشد. ما در ۱۰ تا ۱۲ سال گذشته، سرمایه‌گذاری‌های بسیار خوبی در اصفهان انجام داده‌ایم که شاید بسیاری از آنها برای مردم شناخته‌شده نباشد. در نتیجه این سرمایه‌گذاری‌ها، نزدیک به ۲۰۰ رقبه به موقوفات اضافه شده است. همچنین نزدیک به ۱۰ کاروانسرا که تقریباً چیزی از آنها باقی نمانده بود، به محل اقامت و پذیرایی تبدیل شده‌اند و امروز مردم می‌توانند از این فضاها استفاده کنند.

■ اگر بخواهم صحبت شما را جمع‌بندی کنم، منظورتان این است که اگر وقف‌های مردم به سمت سرمایه‌گذاری هدایت شوند، می‌توانند فرآیند بخششی بیشتری داشته باشند. شما نیز تلاش کرده‌اید تأمین سرمایه‌گذاری در اوقاف را تسهیل کنید، اما مشکل اصلی همچنان نبود آگاهی عمومی است و لازم است اطلاع‌رسانی و معرفی ظرفیت‌های اوقاف بهتر انجام شود.

همین‌طور است و امیدواریم این امر میسر شود.

شاید شهر اصفهان امروز به محلی امن برای دختران قرار ی
ای زنان به‌دسرپست: نیاز داشته باشید مکانی که اگر زنی از خانه خارج شد، بتواند شب در آنجا بگذراند و با هزاران مشکل دیگر مواجه نشود. چنین نیازهایی در جامعه وجود دارد؛ اما
چون آن «دانشکده وقف» و نیروهای
را که وظیفه آن‌ها مشاوره به
اوقافان و اختصاص زمان برای تغییر
نگاهشان است، در اختیار نداریم، مسیر وقف
همچنان تا حد زیادی همان مسیر گذشته است

دبیر صفحه فرهنگ عمومی

مدرسه، مسجد و بیمارستان‌های وقفی، بناهای آشنایی برای ما هستند؛ همان‌هایی که به‌نظرمان می‌آید برای زمان‌های خیلی خیلی قدیم است و همچون شیء بی‌بنایی تاریخی به دستان رسیده. اما وقف صرفاً میراثی به‌جامانده از گذشته نیست. این سنت، در صورت شناخت درست ظرفیت‌های آن، می‌تواند یکی از نهادهای مؤثر در اقتصاد مردمی باشد، نهادهی که از طریق ایجاد و توزیع منابع، بخشی از نیازهای جامعه را پاسخ دهد و حتی در حل مسائل جدیدی مانند اشتغال، مسکن، آسیب‌های اجتماعی و فعالیت‌های فرهنگی نقش‌آفرین باشد. با همین نگاه و به مناسبت هفته وقف، با امیرحسین اسماعیلی‌پور، معاون اقتصادی اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان، درباره ظرفیت‌های وقف در اقتصاد مردمی، موانع فعال‌شدن این ظرفیت‌ها و نسبت وقف با نیازهای امروز جامعه گفت‌وگو کرده‌ایم ■

■ براساس اسناد تاریخی، برای نخستین‌بار در قرن چهارم هجری و در دوره سامانیان از «دیوان اوقاف» نام برده شده است. در ادامه نیز حکومت‌های مختلف، متناسب با رویکرد خود، گاهی قصد غصب موقوفات را داشته‌اند، گاهی مروج سنت وقف بوده‌اند و گاهی نیز آن را رها کرده‌اند. با توجه به تفاوت‌های اساسی جامعه امروز با جوامع گذشته که در آن مدیریت وقف ذیل امور حکومتی تعریف شده بود، آیا همچنان ضرورت دارد وقف ذیل یک نهاد دولتی تعریف شود یا می‌توان برای آن هویتی مستقل و در کنار دولت در نظر گرفت؟ برای مثال، رسانه یا نهاد دین را نمی‌توان کاملاً ذیل دولت تعریف کرد. این نهادها با ذیل ارتباط هستند؛ اما هویت مستقلی از آن دارند. آیا درباره وقف نیز نمی‌توان چنین هویتی را در نظر گرفت؛ نهادهی مستقل که وابسته و منافع یک دستگاه خاص نباشد و بتواند به‌صورت مستقل در جامعه اثرگذار باشد؟

به چند دلیل، می‌توان گفت این کار به‌سادگی ممکن نیست؛ نخست اینکه، هرچا منابع مالی گسترده وجود داشته باشد، امکان بروز تخلف نیز وجود دارد. در شرایط فعلی کشور، نمونه‌های متعددی از این مسئله را شاهد هستیم؛ بنابراین، وقتی حتی در مجموعه‌ای مانند اوقاف که تحت نظارت دستگاه‌های اجرایی قرار دارد، گاهی چنین اتفاق‌هایی رخ می‌دهد، انتظار این مسئولیت به بخش خصوصی می‌تواند نظارت را دشوارتر کند. در بخش خصوصی، دستگاه‌های اجرایی امکان نظارت مستقیم بر منابع را نخواهند داشت و همین مسئله می‌تواند زمینه‌ساز مشکلات بیشتری شود. نکته دیگر، ماهیت شرعی وقف است. موقوفات تنها با قانون سروکار ندارند؛ پیش از آنکه مسئله‌ای قانونی باشد، با احکام و موازین شرعی ارتباط دارند؛ از همین رو، در برخی مسائل، حضور نماینده‌ی‌لی فقیه یا حاکم شرعی برای تعیین تکلیف نهایی ضروری است. اجرای چنین سازوکاری در یک مجموعه کاملاً خصوصی دشوار خواهد بود.

■ آن‌طور که در برخی منابع تاریخی آمده است، فئات‌ها از نخستین موقوفات سرزمین ما بوده‌اند؛ وقف‌هایی که هم به اقتصاد کمک کرده و هم معیشت مردم را تأمین می‌کردند؛ در واقع، بخش مهمی از زیست مردم با وقف فئات‌ها تأمین می‌شد؛ امروز اما مسائل و نیازهای جامعه با گذشته تفاوت کرده‌اند، نیازهای جوانان، مسکن، اشتغال و مسائل مشابه، بخش مهمی از دغدغه‌های جامعه امروز را تشکیل می‌دهند. آیا همچنان می‌توان معتقد بود که وقف می‌تواند به نیازهای فعلی جامعه پاسخ دهد؟

بله؛ واقعیت این است که اکنون برخی وقف‌ها نسبتی با نیازهای جامعه ندارند؛ اما چرا چنین وضعیتی شکل گرفته است؟ این یکی از مسائل مهم جامعه است که ما در پنج‌شش سال گذشته تلاش زیادی کرده‌ایم تا این نگاه را تغییر دهیم.

معتمدیم جامعه به یک «دانشکده وقف» نیاز دارد؛

اصفهان زیبا

شماره ۵۴۴۹

۱۱ / ۰۶ / ۱۴۰۵

چهارشنبه

شرکت پیام اصفهان زیبا

صاحب امتیاز شرکت فرهنگی هنری مطبوعاتی پیام اصفهان زیبا مدیرمسئول دکترعلی قاسم‌زاده مدیرعامل سیدعلیررضا حسینی سردبیر محمدحسین اعتزازیان

معاون بازگانی سید محمدوحید حکیم فعال معاون اداری و مالی جواد علیتقیان

هیئت تحریرپ فرشاد توسلی، فاطمه رجب‌زاده و مریم نقیان (فرهنگ و اندیشه) احمد مهرکوش، زهره‌سادات کاظمی زهره قندهاری و سارا حفیظی (هم محله) بگاه قاهری، مینا ایزدی و منیره‌سادات کاویانی (اقتصاد و سیاست) محمدحسین اعتزازیان و لیلامقیمی (روایت شهر و جامعه)،سیده‌ترکس نظام‌الدین (هنر و ادبیات)، زینب تاج‌الدین (پایداری)، جواد جلوانی (تاریخ شفاهی) مهری مصور(ورزش)

گرافیک علیرضامظاهری
عصری ناصر آزادانسی و سولماز رجبی سر ویراستار عبدالرضا دینانی

عکس حمیدرضا نیکومرام

چندرسانه‌ای، سیدمیلاد میردامادی حسین کشکولیان و امید هاشم‌زاده

مجاری و شبکه های اجتماعی مهدی سروری زهراترکولی، مانده رشوقی لیلا کهلانی، فاطمه ترکلی

فناوری اطلاعات محمدکاظم کمالی

اصفهان زیبا

صدای مطالبات مردم اصفهان

esfahanzibaonline.ir
eitaa.com/esfzibanews

اصفهان،خیابان فردوسی
بن‌بست امام (شماره ۱۵)

تلفن ۰۳۱-۳۲۲۲۵۲۵۱
حرف مردم ۰۵۰۰۴۰۰۰۲۵۲۴
امور آگاهی ها ۰۳۱-۳۲۲۲۵۲۵۸

چاپ موسسه جام‌جم برتربرنا

برترین روزنامه استانی در ایران
دارای امتیاز ۹۲٫۲ در رده‌بندی مطبوعات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

روزنامه محله

ویژه‌نامه محلات شهر اصفهان

روزنامه فرهنگ

ویژه‌نامه شهرتدگی و مساله‌های آن

پیش‌مرچی

ویژه‌نامه پایداری اصفهان

حلقه‌ها

ویژه‌نامه تاریخ انقلاب اسلامی

گرم‌ترگ‌مشت

ویژه‌نامه میراث‌وگردشگری اصفهان

تیمیر

رسانه اقتصادی اصفهان

ویراستار و دبیر صفحه
سیده ترکس نظام‌الدین

مکاشفه‌ای برای نقد فیلم اصفهان

کتاب «مکاشفه‌ای در قاب‌ها» اثر حانیه عباسی، می‌تواند به تقویت جریان نقد مکتوب سینمادر اصفهان و کشور کمک کند

■ راهنمایی

فشرده برای فهم نقد و

تحلیل فیلم

عباسی درباره مفهوم «جامع» در عنوان فرعی کتاب نیز توضیح می‌دهد: «منظور من از "جامع" حجم نسبتاً کم و فشرده‌اش، تلاش می‌کند پهنه وسیعی از مباحث موردنیاز برای نقد فیلم را پوشش دهد؛ از مفاهیم بنیادین و روش‌شناسی نقد گرفته تا زبان و عناصر سینما، و در نهایت، کاربرد عملی این دانش در تحلیل آثار شاخص. دومین لایه جامعیت به مخاطب آن برمی‌گردد؛ این کتاب می‌کشد برای طیف گسترده‌ای از خوانندگان مفید باشد؛ از دانشجویان سینما و منتقدان تازه‌کار گرفته تا علاقه‌مندان جدی سینما و حتی مخاطب عمومی‌ای که می‌خواهد فیلم‌ها را عمیق‌تر ببیند.»

او اضافه می‌کند: «اما خلأی که این کتاب پر می‌کند، یک دفترچه راهنمای جمع‌وجور و درعین حال پرمحتو در فضای نشر سینمایی ایران است؛ منبعی که خواننده بتواند از مراجع به آن، گره‌های ذهنی‌اش را درباره چستی نقد و چگونگی نگارش آن باز کند، بدون آنکه نیاز باشد در انبوهی از کتاب‌های حجیم و ترجمه‌های بعضاً دشوار سردرگم شود. سعی کرده‌ام کتاب به‌گونه‌ای نوشته شود که نه برای تازه‌کاران، دشوار باشد و نه برای متخصصان، ساده‌لوحانه.»

■ دو جلد برای عبور از مبانی به میدان عمل

«مکاشفه در قاب‌ها» در دو جلد تدوین شده که هرکدام کارکرد مشخصی دارند و درعین‌حال، مکمل یکدیگرند. حانیه‌عباسی درباره جلد نخست توضیح می‌دهد: «جلد اول را می‌توان "دوره مبانی" یا "یادواره نظری" نامید. این مجلد از یک پرسش بنیادین شروع می‌شود: نقد فیلم چیست و چه تفاوتی با تحلیل، یادداشت، رویو و سایر گونه‌های نوشتاری مرتبط دارد؟ سپس به تفصیل به روش‌شناسی نقد و تحلیل فیلم پرداخته و خواننده را با رویکردهای مختلف نقد از جمله فرمالیستی، ساختاری، روان‌کاوانه، نشانه‌شناختی و مؤلف‌محور آشنا می‌سازد. اما قالب تپیده جلد اول، بخش "زبان و عناصر سینما" است؛ جایی که از قاب و نما، حرکت دوربین، نورپردازی، صدا، فضا، میزاسن و تدوین می‌گویم و نشان می‌دهم که چگونه درک این عناصر، پیش‌شرط هر نقد عمیقی است.»

او درباره افق گسترده‌تر جلد دوم توضیح می‌دهد: «در این جلد از مرزهای تئوری فراتر رفته و با دیدای واقعی سینما می‌گذاریم. درواقع، جلد دوم میدان عمل آموخته‌های جلد اول است. این بخش، خواننده را به سفری در سینمای جهان می‌برد؛ از آمریکا و هالیوود صنعتی گرفته تا اروپا با سنت فکری و موج‌های نوآورانه‌اش، از آسیای شرقی با زیبایی‌شناسی منحصربه‌فرد و سکوت شاعرانه‌اش تا سینمای ایران با نگاه واقع‌گرایانه و فیلم‌های موج‌نو.»

عباسی تأکید می‌کند: «نقطه‌اوج جلد دوم اما بخش پایانی آن است؛ جایی که با تکیه بر تمام مبانی جلد اول، به نقد و تحلیل آثار شاخص تاریخ سینما پرداخته‌ام و از منظر شخصی خودم، این فیلم‌ها را کالبدشکافی کرده‌ام. از کلاسیک‌های هالیوود تا درام‌های اروپایی، از سینمای شرق تا آثار ماندگار ایران؛ هر نقد، یک مکاشفه تازه در دل قاب‌هاست.»

حیدری درباره تأثیر انتشار چنین کتابی در اصفهان و از سوی یک منتقد جوان بر تقویت فرهنگ نقد فیلم در شهر می‌گوید: «در شرایط دشوار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی امروز، هر روش و وسیله‌ای که به مسیر این شهر کمک کند، بسیار مهم است. این می‌تواند آغازی برای کارهای بعدی باشد. اگر کسی فکر می‌کند کتاب اشکالاتی دارد، آن را برطرف کند یا کتاب خود را درست‌تر بنویسد.»

■ کتابی برای عبور از تماشای فیلم به درک و نوشتن

حانیه عباسی، نویسنده «مکاشفه در قاب‌ها»، شکل‌گیری این کتاب را حاصل تجربه شخصی خود در مسیر یادگیری نقد فیلم می‌داند و می‌گوید: «ایده نگارش این کتاب ریشه در تجربه شخصی‌ام داشت، به عنوان کسی که سال‌هاست در مسیر یادگیری نقد فیلم گام برداشته است. همواره با دو چالش اساسی مواجه بودم: نخست، حجم بسیار بالای منابع نظری که گاه چنان قطور و پیچیده بودند که مخاطب تازه‌کار را از ادامه مسیر بازمی‌داشتند؛ و دوم، استفاده نادرست و گاه جایه‌جای مفاهیمی همچون نقد، تحلیل، یادداشت و مرور. بسیاری از نوشته‌هایی که با عنوان نقد منتشر می‌شوند، در واقع یا خلاصه داستان هستند یا ابزار سلیقه شخصی و از عمق روش‌شناختی لازم بی‌بهره‌اند. این آشفتگی مفهومی، جرقه اولیه تألیف را در ذهن من ایجاد کرد.»

او ادامه می‌دهد: «تصمیم گرفتم به جای گلابه از نبود منبعی مناسب، خودم دست‌به‌کار شوم و حاصل سال‌ها مطالعه، تأمل و تجربه عملی‌ام را در قالبی منسجم و با زبانی ساده برای مخاطب ارائه دهم؛ کتابی که نه آن قدر حجیم باشد که خواننده را خسته کند و نه آن قدر سطحی که تشنه دانستن را سیراب نسازد.»

■ کشف معنا در آنچه می‌بینیم

عباسی درباره عنوان کتاب توضیح می‌دهد: «انتخاب این عنوان برای من بسیار حساب‌شده بود. واژه "مکاشفه" در ذات خود، بار مفهومی عمیقی دارد؛ به معنای آشکار شدن امری پنهان و پرده‌برداشتن از رازی که در پس ظاهر اشیا نهفته است. این واژه رسالت اصلی نقد فیلم را به بهترین شکل تبیین می‌کند. نقد حرفه‌ای، صرفاً توصیف آنچه روی پرده می‌بینیم نیست؛ بلکه تلاشی است برای کشف الگوها، معناها و لایه‌های پنهانی که فیلم‌ساز در دل قاب‌ها جای داده است. این کشف، نیازمند دقتی موشکافانه و نگاهی عمیق‌تر از تماشای سطحی است.»

این منتقد جوان ادامه می‌دهد: «از سوی دیگر، "قاب‌ها" اشاره‌ای است به همان عنصر بنیادین سینما؛ قابی که هر لحظه از فیلم را در خود محصور می‌کند. در واقع، «مکاشفه در قاب‌ها» یعنی کشف معنادر همان چیزی که می‌بینیم، اما شاید به درستی نمی‌نگریم. این عنوان، تلاشی بود برای اینکه مخاطب از همان ابتدا بداند قرار است با کتابی مواجه شود که از تماشای، به درک و درک، به نوشتن می‌رسد.»

■ اصفهان؛ دومین شهر نقد بعد از پایتخت

حیدری در ادامه درباره وضعیت نقد فیلم در اصفهان و اینکه آیا این شهر توانسته به یک جریان مستمر در این زمینه دست پیدا کند، توضیح می‌دهد: «مروح راون قوکاسیان تا زمانی که در قید حیات بود، تحله‌گفت‌وگو را دنبال می‌کرد که در کتاب‌هایش نیز نمایان بود. پس از ایشان واقعاً کسی نبود که به‌طور مشخص در حوزه نقد کار کرده باشد. اما در دفتر تخصصی سینمای شهرداری اصفهان، سه سال دوره "نظریه و مبانی نقد" برگزار شد و با استادیی در این زمینه آشنا شدیم. بعد از آن دوره‌ها، به نظرم امروز اصفهان پس از تهران، و حتی فعال‌تر از مشهد و شیراز، دومین شهر کشور در حوزه نقد است و جایگاه ما نسبت به گذشته بسیار بهتر شده؛ اما هنوز جای کار دارد.»

این کارشناس سینما می‌افزاید: «در مجلات نیز نام نویسندگان اصفهانی فراوان شده؛ حتی اهالی نقد به اصفهان نیز آمد؛ چون معتقدند اصفهان خودش اهل فن دارد.» او در این زمینه از علیرضا اعزور، محمد بزرگ، احسان امینی، سیاوش گلشیری، هومن نادری، مینا ایران‌فد، حانیه عباسی و الهام باطنی به عنوان شماری از فعالان حوزه نقد و پژوهش سینمایی در اصفهان نام می‌برد و می‌گوید: «جای شکر دارد که اصفهان در این خصوص گام‌های بزرگی برداشته است.»

■ نقد و موضع سینماگران در برابر منتقدان

حیدری درباره میزان استقبال سینماگران اصفهانی از نقد و تحلیل آثارشان، این مسئله را محدود به اصفهان نمی‌داند و توضیح می‌دهد: «رودررویی فیلمساز و منتقد در همه دنیا سابقه‌ای تاریخی دارد. فیلمساز معمولاً فکر می‌کند بهترین اثرش را ساخته و برای دفاع از اثر و شرایطش توجیهاتی می‌آورد که اغلب با منطق نقد سازگار نیست. جذابیت نقد هم به همین رودررویی است و به جذابیت سینما هم کمک می‌کند. درصد بسیار کمی هستند که نقدها را می‌پذیرند.»

او در ادامه درباره وظیفه منتقد خاطرنشان می‌شود: «البته گاهی منتقد نیز دیدگاه شخصی خود را بیان می‌کند و می‌گوید اگر فیلم این‌طور می‌شد، بهتر بود. اما این اشتباه است و منتقد فقط باید درباره فیلمی که اکنون تولید شده صحبت کند.»

مصطفی حیدری یکی از مسائل نقد سینمای ایران را محدود شدن آن به برخی رویکردها می‌داند و اظهار می‌کند: «نقد سینمای ایران بیشتر در دو گونه خلاصه شده است: نقد ژورنالیستی یا روزنامه‌ای که در بهترین حالت، به یک یادداشت تبدیل می‌شود، و نقد فرمالیستی از سوی آدم‌هایی مانند مجید اسلامی یا مسعود فراستی براساس کتاب هنر سینما» که نقدها در بهترین حالت این‌گونه است. نقد فرمالیستی می‌گوید باید آنچه به عینه در تصویر می‌بینید، نقد کنید.»

او ادامه می‌دهد: «رویکردهای نقد دیگر هم وجود دارد؛ اما چون بیشتر توجه‌ها به همین دو رویکرد رفته است، حرف‌ها تکراری است. به همین دلیل، وقتی به انواع مختلف نقد رجوع نکنیم، به تکرار می‌افتیم. به دنبالش، فیلمساز گارد می‌گیرد و تأثیر نقد به خوب بودن یا بد بودن بازی‌ها فروگذاسته می‌شود. پس نقد ما به جهش نیاز دارد و نخستین گام آن، آشنایی با انواع نقد و رویکردهای گوناگون است.»

سیده نرگس

نظام‌الدین

دبیر گروه هنر و ادبیات

نقد فیلم در سال‌های اخیربا هدف اصلی‌اش فاصله‌گرفته و از معناپوچ‌شده است؛ تا جایی‌که گاهی بیان سلیقه شخصی و گاهی چندجمله‌درباره‌خوب یا بد بودن می‌شود. در چنین وضعی، بازگرداندن نقد به معنای واقعی خود و آشنا کردن مخاطبان با شیوه‌ها و رویکردهای درست نقد و تحلیل فیلم، اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. کتاب‌ها و منابع آموزشی می‌توانند در این مسیر نقش مهمی داشته باشند؛ به‌ویژه آثاری که مفاهیم تخصصی را به زبانی قابل فهم آموزش می‌دهند و مخاطب را از تماشای صرف فیلم به مواجهه‌ای دقیق‌تر و تحلیلی با آن می‌رسانند. «مکاشفه در قاب‌ها؛ راهنمای جامع نظری و عملی نقد فیلم» نوشته حانیه عباسی، منتقد جوان اصفهانی، با همین رویکرد در دو جلد منتشر شده‌است. این اثر از مبانی نقد و زبان سینما آغاز می‌کند و به بررسی جریان‌های سینمایی و تحلیل آثار شاخص می‌رسد. انتشار این کتاب از سوی یک نویسنده جوان، در کنار محتوای آموزشی آن، می‌تواند به تقویت جریان نقد مکتوب در اصفهان نیز کمک کند؛ شهری که به گفته منتقد مصطفی حیدری، منتقد و کارشناس سینما، در سال‌های اخیر جایگاه قابل‌توجهی در این حوزه پیدا کرده‌است. ■

■ ساده‌نویسی بدون ساده‌انگاری

مصطفی حیدری درباره قوت اصلی «مکاشفه در قاب‌ها» می‌گوید: «نویسنده نام مناسبی برای کتاب برگزیده است. نکته دوم اینکه ایشان معلم است و همین باعث شده کتاب را زبان ساده بنویسد تا برای مخاطبی که برای اولین بار با مفاهیم نقد و تحلیل روبه‌رو می‌شود، متن دشوار نباشد؛ به‌ویژه در جلد اول. البته ساده‌نویسی به معنای ساده‌انگاری نیست؛ تقریباً همه مفاهیم نقد در کتاب آمده و در عین حال قابل فهم است و از اصطلاحات پیچیده پرهیز شده است. به همین دلیل، برای رسیدن به مفاهیم ساده و درک مفهوم نقد، کتاب مناسبی است.»

حیدری در عین حال، مهم‌ترین ملاحظات خود را متوجه جلد دوم می‌داند: «منابع غنی‌تری وجود داشت که می‌توانست به غنای کتاب کمک کند؛ اما با استفاده نشده یا اگر مطالعه شده بوده، به آن‌ها ارجاع داده نشده‌است. بنابراین، فقدان منابع برتر همچون «تاریخ سینما» اثر دیوید بوردول و کریستین تاسمون، ترجمه روبرت صافاریان، به‌صورت مبسوط به سینمای کشورها پرداخته‌است. اما در این کتاب به برخی فیلم‌های بسیار مهم یا فیلم‌سازان مهم‌تر اشاره‌ای نشده‌است. به‌ویژه در حوزه سینمای ایران، به نظر می‌رسد درباره یکی از فیلم‌های مسعود کیمیایی نیز اشتباهی رخ داده است. در مجموع، جلد دوم به بازنویسی اساسی‌تر نیاز دارد.»

■ مکتوب شدن نقد، نخستین شرط شکل‌گیری جریان نقد

حیدری ورودنسل جوان را به حوزه تألیف، پژوهش و نقد سینما مثبت ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «نخستین شرط نقد، مکتوب شدن است. نقدهای ما معمولاً شفاهی و شامل مفاهیم کلی است و حتی در حد نقد ژورنالیستی نیز نیست. پانزده نوع نقد وجود دارد؛ همچون نقد نشانه‌شناسی، پدیدارشناسی و تحلیلی تا نقد ژورنالیستی و سینه‌فیلی. اینکه نویسنده به‌طور مشخص در حوزه نقد متمرکز شده، یک برگ برنده است و هرچه جلوتر می‌رود، نقدهایش حرفه‌ای‌تر می‌شود؛ چون نوشتن نقد اصلاً کار آسانی نیست، او ادامه می‌دهد: «تمرکز در این حوزه، آن هم در شهری غیر از پایتخت، اهمیت بسیاری دارد. حتی با در نظر گرفتن ضعف‌های کتاب، هیچ پژوهشگری جرئت نمی‌کند چنین کتابی بنویسد؛ چون بسیاری از قرار گرفتن در معرض قضاوت می‌ترسند؛ اما ایشان بسیار ساده و روان، در مقدمه و بدون هیچ ادعایی گفته که می‌خواستم با فیلم‌ها مواجه شوم. ما پیش‌تر در اصفهان دوره‌های نقد داشته‌ایم، اما هیچ‌گاه مکتوب نشده بود و مکتوب شدن آن بسیار مهم است.»

حیدری در توضیح اهمیت ثبت مکتوب تجربه‌های سینمایی به همکاری خود با پژمان نظرازه و نفیسه باقری در کتاب «سینما به روایت اصفهان» اشاره و بیان می‌کند: «زمانی که داشتیم روی این کتاب کار می‌کردیم، از استاد عباس بهارلو، از منتقدان و پژوهشگران برگزیده ایران که امسال نیز جایزه کتاب سال سینمایی را دریافت کرد، درباره موضوعی که در خصوص آن شک داشتیم پرسیدیم؛ ایشان گفت: "اگر شکتان بیشتر به اشتباه بودن است، ننویسید؛ اگر بیشتر به درست بودن است، بنویسید؛ چون حداقل متنی خواهد بود که پژوهشگران در سال‌های آینده به آن استناد کنند." همین که مترجایی به عنوان یک سنجه وجود داشته باشد، بسیار قابل احترام است.»